

ACORD MARC DE COL·LABORACIÓ ENTRE L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE MUNICIPIS I COMARQUES I LA FEDERACIÓ DE MUNICIPIS DE CATALUNYA PER EXECUTAR EL PLA ACTUALITZA ESCOLES

REUNITS

D'una banda, el Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, Salvador Illa i Roca, nomenat en virtut del Reial Decret 839/2024, de 9 d'agost, pel qual es nomena president de la Generalitat de Catalunya, en virtut de les competències que li són atribuïdes pels articles 2 i 10 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern.

D'una altra, la senyora Meritxell Budó Pla, presidenta de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, nomenada per Acord de l'Assemblea de 15 de setembre de 2023, que actua com a representant legal de l'entitat i en virtut de les funcions atribuïdes pels seus estatuts.

I d'una altra, el senyor David Bote Paz, president de la Federació de Municipis de Catalunya, nomenat per acord de l'Assemblea General de 22 de novembre de 2024, que actua com a representant legal de l'entitat i en virtut de les funcions atribuïdes pels seus estatuts.

MANIFESTEN

- I. El Pla departamental de la XV legislatura de la conselleria d'Educació i Formació Professional estableix la necessitat de desenvolupar un pla d'inversions sostingut, que garanteixi espais educatius adequats, accessibles i equipats per a les necessitats actuals.
- II. En aquest sentit, en el marc de la planificació departamental en matèria d'infraestructures educatives, es posa de manifest la conveniència d'articular instruments complementaris que permetin atendre determinades necessitats de conservació, adequació i millora dels centres educatius que requereixen una intervenció prioritària.
- III. La conservació dels edificis requereix una inversió periòdica en reformes, adequacions i millores com a estratègia preventiva per garantir-ne la durabilitat, la seguretat i l'adequació funcional al llarg del temps. L'ús continuat, l'envelliment dels materials i l'evolució de la normativa fan necessari actuar per evitar la degradació progressiva, reduir el risc d'avaries o patologies constructives i optimitzar els costos de manteniment a llarg termini. Aquestes intervencions no només preserven el valor del patrimoni edificat, sinó que també contribueixen a la seva modernització, incorporant solucions més eficients, sostenibles i adaptades a les necessitats actuals.

- IV. L'article 164.3 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'Educació de Catalunya estableix que els municipis poden participar en el finançament total o parcial, així com en l'execució material, de les obres i actuacions de reforma, ampliació, adequació o millora dels centres educatius públics, sempre que aquestes actuacions es realitzin en el marc d'un acord formal amb el Departament d'Educació i Formació Professional.
- V. La Llei 8/2025, de 30 de juliol, de l'Estatut de municipis rurals, en el marc de les polítiques públiques orientades a la cohesió territorial i al desenvolupament sostenible del món rural, impulsa mesures destinades a millorar les condicions de vida de la ciutadania, afavorir l'arrelament i garantir un finançament adequat dels ens locals, tot promovent la col·laboració entre administracions públiques. En aquest sentit, el desequilibri en la distribució territorial de la població a Catalunya, amb una elevada concentració en àrees urbanes i una presència majoritària de municipis de baixa densitat i dimensió reduïda, posa de manifest les dificultats específiques dels ens locals rurals per disposar dels mitjans necessaris per a l'exercici adequat de les seves funcions i la prestació dels serveis públics, fet que reforça la necessitat d'articular mesures de suport i cooperació interadministrativa.
- VI. En aquest mateix marc, es preveu l'establiment d'un mecanisme de finançament extraordinari mitjançant la incorporació d'una variable addicional de distribució de fons complementaris adreçada als municipis rurals que, d'acord amb els criteris del departament competent en matèria d'educació, disposen de centres educatius rurals. Aquests fons tenen per finalitat contribuir al finançament de les actuacions de conservació, reparació i manteniment dels centres, així com de les despeses de subministrament energètic associades al seu funcionament.
- VII. En el marc del model de governança compartida entre administracions públiques, i atesa la distribució competencial en matèria d'infraestructures educatives, es posa de manifest la necessitat de comptar amb la participació dels ens locals per a l'execució efectiva d'aquestes intervencions. En aquest sentit, els ajuntaments, com a administració més propera al territori i coneixedora de les necessitats concretes dels centres educatius, es configuren com a actors essencials per garantir una implementació àgil, eficient i ajustada a la realitat local d'aquestes inversions.
- VIII. El Decret llei 3/2026, de 24 de març, estableix, en la seva disposició addicional primera, la creació d'un fons dotat en 100M€ per a l'exercici 2026 destinat al desplegament d'un Programa de cooperació financera específica per a la realització d'obres de reforma, adequació i millora (RAM) en centres educatius públics, en endavant denominat "Pla Actualitza Escoles", i preveu que el Govern en determini, mitjançant Decret, els criteris de distribució, l'import dels ajuts i les condicions d'aplicació. D'aquesta manera, aquest Pla es configura com un instrument complementari orientat a la millora de les condicions materials dels centres i al correcte desenvolupament del servei públic educatiu.
- IX. En desplegament d'aquesta previsió, el Decret 60/2026, de 14 d'abril, aprova les bases reguladores del Pla Actualitza Escoles, estableix un model de concessió mitjançant concurrència no competitiva, amb adhesió dels ens locals, i preveu el pagament anticipat del 100% dels imports atorgats. Així mateix, regula el procediment d'adhesió, execució i justificació de les actuacions, i fixa criteris

objectius de distribució dels recursos vinculats al nombre d'alumnes, l'antiguitat dels edificis i la ruralitat dels municipis.

- X. Els destinataris del fons són tots els ajuntaments de Catalunya que disposin en el seu municipi d'almenys un centre educatiu on s'imparteixin ensenyaments d'educació infantil i primària —incloent-hi els centres d'educació especial— en què la titularitat de l'activitat correspon a la Generalitat. Queda exclòs el municipi de Barcelona, atès que la gestió dels centres educatius s'articula mitjançant el Consorci d'Educació de Barcelona i el règim específic derivat de la Carta municipal.
- XI. El projecte preveu una inversió total de 100 milions d'euros i té com a àmbit d'actuació tots els ajuntaments que disposin d'escoles on el titular de l'activitat és la Generalitat, un total de 723 municipis, amb l'excepció de Barcelona, que presenta un règim especial de gestió. Les actuacions s'executaran durant el període 2026 - 2028 i se centraran en les escoles d'aquests municipis, amb l'objectiu de millorar la conservació, la funcionalitat i la durabilitat dels edificis educatius.
- XII. Per tal de garantir una correcta execució d'aquest Pla per part dels municipis destinataris, es considera necessari articular mecanismes de cooperació institucional que permetin una implementació homogènia, coordinada i eficient del programa en el conjunt del territori, assegurant criteris comuns en la seva gestió, execució i seguiment.
- XIII. A aquest efecte, les entitats municipalistes més representatives de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis i la Federació de Municipis de Catalunya, en tant que estructures de representació i coordinació dels ens locals, es configuren com a agents idonis per col·laborar en la difusió, la facilitació dels processos d'adhesió i el seguiment del programa.
- XIV. En conseqüència, es considera procedent formalitzar un acord marc de col·laboració que estableixi els mecanismes generals d'articulació del programa, garanteixi la coordinació entre les parts implicades i permeti el seu desplegament ordenat i homogeni.

ACORDEN

Primer.- Objecte

Aquest Acord marc té per objecte garantir una correcta execució del Pla Actualitza Escoles, per un import de 100M€, per part dels municipis destinataris, tot garantint la coordinació entre les parts implicades i el desplegament ordenat i homogeni del Pla.

Segon.- Adhesió

Els ens locals interessats s'hauran d'adherir al programa mitjançant els mecanismes que estableixi el Departament d'Educació i Formació Professional. L'adhesió comportarà l'acceptació de les condicions tècniques, econòmiques i de seguiment del programa establertes pel Govern de la Generalitat en el Decret 60/2026, de 14 d'abril.

Tercer.- Entitats municipalistes

L'ACM i la FMC col·laboraran en la difusió i facilitació dels processos d'adhesió al programa.

Quart.- Pagament.

El programa preveu el pagament anticipat (bestreta) del 100 % dels imports atorgats als ens locals beneficiaris. Aquest pagament s'efectuarà en els termes i condicions que estableixin els instruments específics de desplegament del programa. La bestreta té la finalitat de garantir la viabilitat immediata de les actuacions i facilitar l'execució de les obres.

Cinquè.- Comissió de seguiment.

Les parts signants acorden la constitució d'una comissió específica, en el marc de la Comissió Mixta, per a la coordinació, seguiment i atenció d'incidències derivades de l'execució del programa, i vetllar per la coherència i homogeneïtat en l'aplicació del programa.

Sisè.- Vigència.

Aquest acord mantindrà la seva vigència des de la data de la seva signatura i fins a la finalització del període de justificació dels fons, és a dir, el 30 d'abril de 2029, sempre que no es produeixi la seva resolució, amb anterioritat a aquesta data, per mutu acord de les parts manifestat per escrit.

I perquè així consti, en prova de conformitat i acceptació, les parts referenciades signen aquest Acord, per triplicat exemplar, a un sol efecte, en el lloc i data indicats a l'encapçalament.

Per la Generalitat de Catalunya

Salvador Illa i Roca

Molt Honorable President

Per les entitats municipalistes

Meritxell Budó i Pla
Associació Catalana de Municipis i Comarques

David Bote Paz
Federació de Municipis de
Catalunya